

Romsdals Amt.

Beretning

for de 6 Aar 1830 — 1835 om Romsdals Amts Tilstand i øconomisk Henseende m. v.

Det paaligger Amtmændene, efter Deres Kongelige Majestæts naadigste Resolutioner af 11te Octbr. 1825 og 10de September 1827, hvert 5te Aar at afgive underdanigst Beretning om de dem anbetroede Districters øconomiske Tilstand, og skulde saadan Beretning have været udførdiget for de 5 Aar 1830 — 1834; men ifølge Bestemmelse, meddeelt ved den Kongelige norske Regjerings Finants- Handels- og Jord-Departements Circulaire af 14de Marts forrige Aar, bliver Beretningen denne Gang af affatte for 6 Aar indtil Udgangen af Året 1835 med Hensyn til den da paatænkte, og siden, efter Deres Kongelige Majestæts Besaling, i Efteraaret udførte Folketælling, under hvilken tillige skulde tilveiebringes adskillige væsentlige Oplysninger om Districternes Tilstand. De Oplysninger, som efter den tilendebragte Folketælling nu haves om Hodte og Døde m. v. i de sidste 10 Aar, og derhos om Korn og Potetes- Udsæden, om det sædbanlige Jord deraf, om Kreaturholdets Størrelse m. v., kunne, da de ere afgivne directe til det ovenmelte Departement, forsaavidt de angaae Romsdals Amt ei blive afbenyttede ved Forsattelsen af denne Beretning.

I et Tidsrum af 6 Aar maatte funne gjøres ei ubetydelige Fremstridt i øconomisk Henseende, men der udfordres Indsigt til at foretage Forbedringer, og naar disse skulle være af nogen Betydning, Driftscapitaler til at udføre samme. Antallet af Næringsdrivende, det være Landmænd, Kjøbmænd eller andre, som har havt Lejlighed til at forstasse sig en videnskabelig Dannelse, og som har tilstrækkelig Formue eller forneden Credit til at drive deres Næring, er ikke stort i dette Amt; Fleerheden af Forældre har ei formaaet at bekoste deres Sønner givet den for disses tilkommende borgerlige Stilling og Forretninger fornødne Undervisning, da denne maatte erhverves paa Steder fjerne fra Hjemmet. Bedre Udsigter i denne Henseende haves dog i den senere Tid. I Molde, der omrent er Middelpunktet i Amtet, er efter Deres Kongelige Majestæts naadigste Resolution af 4de Juni 1831 oprettet en Middelskole, for hvilken Planen naadigst blev approberet den 26de October s. A., der viser, at dette Institut tillige er at betragte som en Realskole; det bestemtes at Lærerne indtil videre

fun skulde ansættes som constituerede, men Skolen har siden dens Oprettelse haft den Fremgang, at Overlæreren og Bestyreren samt en Adjunct ved Skolen nu, ifølge Deres Kongelige Majestæts naadigste Resolution af 23de November sidstleden, skulle herefter meddeles Kongelig Ansættelse med den i Resolutionen indeholdte Forpligtelse. I denne Tid bestræbe Indbaanerne i Christiansund sig for at give den i det Kongelige Rescript af 21de Marts 1800 omhandlede Borgereskole, den bernstorffske Stiftelse kaldet, en forbedret Indretning. Indbaanerne i Aalesund have i de senere Aar anstrengt sig for Oprettelsen af en Skole paa Stedet, og have til den Ende bekostet en hensigtsmæssig Skolebygning opført; ved Deres Kongelige Majestæts naadigste Resolution af 16de Februar f. A. er denne opretende Skole tilstaaet, under den i Resolutionen anførte Betingelse, af Oplysningsvæsenets Understøttelses-Fond et aarligt Bidrag af 100 Spd. indtil videre.

Oplysnings Sol vil saaledes efterhaanden ogsaa udbrede dens velgjørende Straaler over disse Egne, og oplive samme.

Hvad Almueskolevæsenet angaaer, da erfares efterhaanden i større eller mindre Grad de velgjørende Virkninger af Skoleloven af 14de Juli 1827. Flere faste Skoler ere paatænkte, men fun 2de ere til denne Tid komne i stand, nemlig i Bolsse og Næssets Præstegjelde i Romsdals Fogderie.

Hviligen tiltrænges Underviisning i tilgavns at drive en af Amtsdistrictets Hovednæringsveje, nemlig Jordbruget, men dette kan vel ikke ventes opnaaet, med mindre der amtsviis for Statcassens Regning oprettes hensigtsmæssige Agerdyrknings-Seminarier.

Denne Indledning lover fun en lidet betydnende Beretning for de 6 sidstforlæbne Aar om Romsdals Amts øconomiske Tilstand, og den nedenstaende Beretning vil da ogsaa befindes at være saadan.

A. A m t e t s L a n d d i s t r i c t e r v e d K o m m e n d e .

Jordbrugsdriften i Amtet trænger umægtelig i Almindelighed meget til Forbedring, skjont det maae erkendes, at efter den almindelige Dyrkningsmaade drives Jordbruget med Flid og ofte med stor Anstrengelse, i den senere Tid endog i de Districter af Amtets 3de Fogderier der grændse til Havet, og hvor Fiskeriet er Hovednæringsveien, hvilket tildeels godtgøres ved Præmieafgøringerne ogsaa derfra for Jordforbedringer til Amtets Landhuusholdnings-Selskab, og hvad Romsdals Fogderie angaaer, tillige til det romsdalske praktiske Landhuusholdnings-Selskab.

I nogle Egne af Amtet, endog i Sondmers Fogderie, er et vigtigt Fremskridt gjort ved Anlægelsen af bedre Agerdyrknings-Medskaber. At Almuen ei saa ganske er Hader af Nyt, naar den anseer samme nyttige, erfares blandt andet deraf, at det nu ei er saa sjeldent at see Engstykke, i hvorvel smaa, endog paa Huusmandspladse, med Timotheigræs. I ikke saa Præstegjelde i Amtet er nu at finde Exemplarer af Overlærer Sverdrups Lærebog i den norske Landhuusholdning.

Den Ros Forordningen af 29de Juni 1792 giver Huusmændene i Norge, at de ved deres Flid meget have bidraget til at opdyrke Landet, fortjene Huusmændene i Romsdals Amt fuldkommen, og dersom Gaardbrugerne opdyrkede forholdsmaessigen saa meget nyt Land som hine, maatte de mange udyrkede, men dyrkelige, Strækninger i Amtet efterhaanden forbandles til indbringende Jorder.

Naar undtages Poteter, hvis Dyrkning alt mere og mere tiltager, avles ubetydeligt af Jordfrugter, saasom Kaalrabi m. v. I Romsdals Fogderie lader det dog til, at Kaalrabitdyrkningen vil udbrede sig ved det romsdalske practiske Landhuusholdnings-Selskabs Opmuntring; i den senere Tid er den af Selskabet udlovede Præmie for Kaalrabiaapling oftere vundet.

Af Erter avles lidet eller intet i Amtet. Dyrkningen af Lün, Hamp, Humle og Haugevæxter er ikke almindelig; i enkelte Egne avles endeel af de 3de forstapelde Artikler, hvilket dog især er tilføldet i Surendals Præstegjeld i Nordmørs Fogderie, til Ufsætning ogsaa udenfor Amtet.

Især i Romsdals Fogderie have endeel Almuesmænd i den senere Tid drevet paa Opelskning af Frugtræer. Paa den Jord der er tillagt den nylig oprettede faste Skole i Bolsse Præstegjeld, har Provst Deinboll, Formand for Administrationen for Romsdals Amts Landhuusholdnings-Selskab, anlagt en Frugttræskole; Træerne ere skænkede Landhuusholdnings-Selskabet af Directionen for det Kongelige Selskab for Norges Vel.

I Beretningen fra Fogden i Nordmøser findes ansort: "Haugevæxters Dyrkning og Frugttræers Opelskning begynder ret at vise sig i Stangvigs Præstegjeld, hvor Sogneprest Heyerdahl og Forligelsescommissair Jacob Tokle foregaae Almuen med et roessværdigtt Exempel."

En paalidelig Oplysning om hvor mange Maal Jord der i de sidste 6 Aar af Nyt ere optagne, er vanskelig at erholsme; imidlertid lyder Opgaven:

for Nordmørs Fogderie paa	1247 Maal,
og for Romsdals Fogderie, med Undtagelse af et enkelt, nemlig Volds Thing-	
lag, hvorfor Opgave mangler, paa	757 —

For Sondmørs Fogderies Vedkommende haves herom ingen Forklaring, da Fogden beretter ei at have funnet tilveiebringe samme, fornemmelig af den Aarsag "at det i Fogderiet ei er almindeligt at Jordens maales;" men Fogden tilfsier, at han med Sikkerhed kan bevidne, at Jorddyrkningen Aar for Aar betydelig er gaaet fremad, og at der spores kjendelige Tegn til at Almuen indseer mere og mere Vigigheden af at dyrke og forbedre Jordnen.

Ligesom det tidligere gif langsamt med Jords og Skovs Udfiskning af Fælledsskab efter Lov af 17de August 1821, saa har det ei heller i de sidstforløbne 6 Aar hermed haft stor Fremgang, som den her medfølgende Tabel No. 1 udviser.

Jeg antager, at Nordmørs og Romsdals Fogderier i almindelig gode Aar maae kunne avle tilstrækkeligt af Korn og Poteter til disse Districters Forsyning, naar ei formeget af Productet anvendtes til Brændeviins-Brænden, hvilket beflageligen er tilføldet i flere Egne af bemeldte Fogderier. Ut Sondmørs Fogderie ved en udvidet og forbedret Ågerdyrkning ogsaa maatte selv kunne producere Kornvarer til Indbaanernes Hornsdenhed, uden at tiltrænge fremmed Korn, er ikke at omtvise, især naar den almindelighedne Potetes-Åvling, der i enkelte Egne ei er ubetydelig, fremdeles tiltager. Fog, den i Sondmøser har i hans indgivne Beretning endog ytret den Menning, at Fogderiet allerede nu avler saa meget Korn, at det i gode Aar kun tiltrænger ubetydelig Tilførsel.

I Aaret 1781 forlangte Rentekammeret Forklaring over, hvad Slags Korn, og hvormeget af hver Sort, der i et Middelsaar antages at avles i Norge, m. v. Den ungesærlige Beregning herover for

Romsdals Amt gif, efter Tabell 2, ud paa at der i Amtet avledes	131,040	Tønder,
og at der maatte kjøbes	34,800	—
tilsammen		165,840 Tønder.

Dette Quantum synes at være beregnet for høst, skjont ei den Tid havdes hjælp af Poteter, hvoraf da vel her lidet eller intet avledes af Almuen, om man end antager Folketallet i 1781 at have udgjort omtrent 50,000, hvilket vel bliver det høieste, da Folketallet efter den i Aaret 1801 foretagne Tælling ei beløb til mere end 55,286, og efter Tællingen i 1825, 60,984. Efter Opgaven for Søndmørs Fogderie skulde Kornavlingen i dette District udgjøre omtrent 60,000 Tønder; saaledes har Professor Strøm 20 Aar tidligere i hans Beskrivelse over Søndmør 1ste Deel Side 335 ogsaa opgivet samme, beregnende 20 Tønder Korns Avling for hvert Jordbrug paa en Bog Fiskes Leie.

De under Folketællingen i 1835 tilveiebragte Oplysninger ville vise hvad Kornavling, og desuden Potetesavling, der nu kan antages at gives i ethvert Præstegjeld i Amtet, og Forholdet mellem samme og Folkemængden.

Regner man, skjont det maae blive forlidet, en Avling af 10 Tønder Korn og 10 Tønder Poteter for hvert Jordbrug paa 1 Skylddaler, udkommer for Romsdals Amt, hvis Skyld for Tiden er omtrent 14,950 Skylddaler	149,500	Tønder Korn, og et lige Quantum Poteter, der ansat i Korn, eller egentlig i Havre, efter 3 Tønder mod 1 Tønde Korn bliver med rundt Tal	49,830	—
tilsammen				199,330 Tønder Korn

eller omtrent 200,000 Tønder Korn, som formodes i almindelig gode Aar at blive paa det nærmeste tilstrækkeligt til Amtets Indvaaneres Forsyning.

Tabellerne No. 3, 4 og 5 oplyse, blandt andet, Quantiteterne af de til Christiansund og Molde i Aarene 1830 — 1835, og til Aalesund i Aarene 1830 — 1834 (for 1835 mangler Forklaring) indførte Kornvarer, hvilke da have været saavel til disse Steders egen som til Landdistricternes Forsyning. Da Christiansund har omtrent 2300 Indvaanere, maae en stor Deel af de dertil indbragte Kornvarer være consumerede paa Stedet; Quantitetten af det til Landdistrictet assatte Korn bliver da ei saa meget stor, dog altid større end det kunde tilstrænges naar Aar ei indtraf; i Aaret 1835, da Bonden paa mange Steder i Nordmør i Høraaret var i Fodertrang, og maatte holde sine Kreature ilive med Korn, har været større Kornindførsel til Christiansund end i de foregaaende 5 Aar. Malt udgjør en betydelig Indførselsartikel til Christiansund; da her nu ei er noget Brændevins-Brænderie, maae en stor Deel Malt blive assat i Nordmørs Fogderie, fordi man der ei, saaledes som er almindeligt i Romsdals Fogderie, selv mølter.

Efter Tabellen No. 4 ere ingen Kornvarer i Aarene 1830 og 1835 blevne indførte til Molde, naar undtages en ubetydelig Deel Hvedemeel; Byen maae saaledes være blevet forsynet i disse Aar med Kornvarer fra Landdistrictet; en stor Deel af de i de andre Aar indførte Kornvarer er formodentlig blevet assat — vel især ved Handelsmanden paa Veblungsnæsset i Romsdalen — til Oplændingen i Christians Amt.

Den Deel af Sondmusers Indbaanere som afsætte deres Varer i Bergen, forsyner sig rimeligen derfra med tilstrængende Kornvarer; til Sondmuser maae saaledes være indført mere Korn end som Tabellen No. 5 viser at være indbragt til Aalesunds Toldsted.

Sjældent Almuesmanden i dette Amt bruger langt mere Havre end Byg i Husholdningen, findes dog til alle Toldsteder indført en meget større Quantitet Byg end Havre.

Bed Udgangen af Marts 1835 udgjorde de i Amtet værende Bygdemagasiners Beholdning:

af Rug	2 Londer	$4\frac{1}{2}$	Skjeppe
: Byg	2225	—	$5\frac{1}{2}$
: Blandkorn	1181	—	2
: Havre	9665	—	$2\frac{1}{2}$
tilsammen . . .		13074	Londer $5\frac{1}{2}$ Skjeppe.

I nogle Bygdemagasin er Kornbeholdningen nu saa stor, at den ei kan rummes paa Magasinet, hvorfor der efterhaanden skeer Udbytte til Interessenterne, da disse ei have villet samtykke i at det Korn, hvortil der ei er Plads paa Magasinet, anvendtes til en eller anden nyttig Indretning i Districtet.

Til en lønnende Fædrift er der i adskillige Egne i Amtet god Anledning; men Fordelen maae ofte blive mindre end paaregnet, indtil Bonden ophører med om Efteraaret at paasætte flere Kreature end han kan vinterfode. Haar af en bedre Race have saa tillagt sig, sjældt der var god Anledning, for nemmelig paa Udserne, til at holde dem ublandede. Især i Sondmusers Fogderie lægger man sig der imod efter Hestearvlingen, og Heste fra dette District ere, under Benævnelse af romsdalske, meget sagte. At der i Aarene 1830 og 1834 ere fra Christiansund udførte til Udlændet tilsammen 30 Heste, oplyser den nedenansatte Tabel No. 6. Rjed, Smør, Talg m. v. afgøres fra Nordmusers Fogderie i Christiansund og Throndhjem, fra Romsdals Fogderie i Molde og Christiansund samt paa Romsdals Marked, fra Nordre Sondmuser fornemmelig i Throndhjem, tildeels ogsaa paa nysnævnte Marked, og fra Søndre Sondmuser især i Bergen.

Man har endnu ikke i dette Amt begyndt at anvende Øxer til Arbeidsdrift, sjældt dette vilde være fordeleagtigt paa flere Steder; Sognepresten til Dure paa Nordmuser, Probst Buschmann, har forsøgt at formaae flere Almuesmænd i hans Egn til at gjøre Begyndelserne hermed, men forgjøves.

Antallet af Kreature er blevet opgivet under sidste Folketælling.

Af Hjorte gives nogle i Nordmusers Fogderie, især i Edse Præstegjeld; i ringe Antal ogsaa paa enkelte Steder i Sondmusers Fogderie.

Reensdyr gives paa nogle af Amtets Hjeldstrækninger, af hvilke skydes endeeel.

Indførselen fra fremmede Steder til Christiansund, Molde og Aalesund af Fedevarer, har efter Tabellerne No. 3, 4 og 5 været saare ubetydelig; disse Steder forsynes saaledes dermed fra de omliggende Landdistricter.

I Nordmusers Fogderie er Skovbruget ei ganske ubetydeligt, men som afgivende et Product for Udstikning har det i den senere Tid kun været lidet lønnende; den mestre for Udlændet tilvirkede Trælast udskibes fra Christiansund. Det maae her bemærkes, at da Rjøbmændene sammesteds nu have begyndt

at udstibe Trælasten, der forhen afgik fornemmelig til Irland og Skotland, til franske og andre Steder, saa ere større længder af Planker og Bord, end de hidtil brugte, der kun have udgjort 8 til 12 Fod, komne i Gang, hvilket vil føre til en bedre Deconomie med Skoven. I Romsdals Fogderie ere Tommerstovene af lidens Betydenhed. Gaarden Hovdenak, privat Eienhom, i Bolsse Præstegjeld, havde forhen maaßke den betydeligste Skov i Fogderiet; men i den senere Tid er denne Skov af dens nye Eiere haardelig medtaget. Haa Egne i Sondmørs Fogderie have Skov, og det kun lidet. Indværne forsyne sig fordetmeste fra Romsdals og Nordmørs Fogderier med de fornsdne Træmaterialier.

Ubetydeligheden af den i det sidste Sexennium udforte Trælast, oplyse Tabellerne No. 6, 7 og 8 over de forskellige Udsørselsartikler fra Christiansund, Molde og Aalesund. Imidlertid fredes Skovene, og mere Flid anvendes paa Fordbruget. Trælastudskibningen har i de sidste 6 Aar i Gjennemsnit udgjort:

fra Christiansund	872	Trælastkøster,
— Molde	176	—
— Aalesund	11	—

I Aarene 1825 — 1829, begge inclusive, var Trælastudskibningen fra Christiansund i Gjennemsnit 2037 Trælastkøster. I de senere Aar inde til 1829 inclusive varierede Trælastudskibningen fra Molde mellem 250 og 400 Køster aarlig.

Udstribningen af Tjære har i det sidste Sexennium i Gjennemsnit hølset:

fra Christiansund til	373	Tønder,
— Molde —	56	—

Udsørselen af Tjære i de 5 Aar 1825 — 1829 har i Gjennemsnit udgjort:

fra Christiansund	353	Tønder,
— Molde	125	—

Fornemmelig i Romsdals Fogderie drives Udparscelleringen af somoftest smaa Fordbrug meget vidt, hvilket vistnok maa ansees stadeligt i flere Henseender.

Paa enkelte Steder i Amtet, hvor man ei tilforn har brugt Brændetorv, har man i de sidste Aar gjort en lidens Begyndelse med Torvstørring til Brænde.

Bergværksdrift gives ei i Romsdals Amt.

Fiskerierne: Vinter- og Vaar-Torskesfiskeriet, Sildsfiskeriet og Seifiskeriet have i de sidste 6 Aar været drevne med forskelligt Held i Amtets 3de Fogderier, saaledes at det i et Fogderie kan have været godt, endog overslodigt, naar det i et andet kun var mindre indbringende; vedholdende stormende Veir har ogsaa østere været til Hinder, især for Torskesfiskeriets Drift. Vaar- eller Stor-Silden, som i Fortiden i forskellige Perioder i stor Mængde søgte til Romsdals Amt, men fra Aaret 1756 udeblev, er i de senere Aar igjen kommen til Sondmørs, i nogle Aar i betydelig Mængde.

Disse Fiskerier drives med Æver og vistnok med Indsigt; at der af kyndige og formuende Mænd oprettedes Fiske-Interessentskaber, hvori den fiskende Almue deltog, var vel det ønskeligste, saavel med Hensyn til at større Product da kunde tilveiebringes, som især til at det producerede bedre, end nu ofte skeer, tilvirkedes.

Qveite: og Lange:Fiskeriet paa Habbanken Stor:Eggen har i de senere Aar været mindre drevet end forhen.

Hummersfiskeriet, der først fra 1826 begyndte at drives i Sondmørs Fogderie, bliver nu ogsaa drevet i Romsdals, og tildeels tillige i Nordmørs Fogderie.

Hvad Laxefiskeriet angaaer, da drives samme paa mange, og vel de fleste Steder i Amtet, ei med forinden Indsigt i Henseende til at vælge de rette Fiskesteder og at benytte hensigtsmæssige Redskaber. Paa Sondmørs har for fort Lid siden bosat sig en Mand der er kyndig i dette Fiskerie, som han siden Ankomsten har drevet med Held paa Steder, hvor man tilforn paastod at Lax ei kunde fanges; ved ham vil en bedre Fiskemaade forhaabentlig blive udbredt i disse Egne. Dette er forsvrigt en Sag, som det romsdalske praktiske Landhuusholdnings:Selskab har interesseret sig for.

Brygdefangsten drives kun af enkelte, især ved Romsdals Fogderies Øyster.

Haakerringsfangsten, hvorför det romsdalske praktiske Landhuusholdnings:Selskab i en Række af Aar har utsat Præmier, der nu og da vindes, tiltager ei synderlig i Romsdals Fogderie; i de øvrige Fogderier er saadan Gangst ogsaa ubetydelig.

Fiskerie i første Vande udgjør blot en Bincering i dette Amt.

Hvad af Fisk, Rogn og Tran er udført i de sidste 6 Aar fra Christiansunds og Molde Toldsteder, og fra Nælesunds Toldsted for de 5 Aar 1830 — 1834 (for 1835 mangler Opgave) vise de foranførte Tabeller No. 6, 7 og 8, og om Hummerudforselen giver Tabellen No. 7 for Molde Forklaring, hvor ved dog maae anmørkes, at den største Deel Hummer er fanget i Sondmørs Fogderie.

	fra Christiansund.	fra Molde.	fra Nælesund.
Fisk (tør og røget samt Klipfisk)	9521½ Skpd.	297½ Skpd.	1497 Skpd.
Fisk, nedsaltet i Lønder, mest Sild	3945½ Ldr.	255½ Ldr.	1743 Ldr.
Rogn	3566½ —	225½ —	525½ —
Tran	1483½ —	21½ —	42 —

Udforselen i de 5 Aar 1825 — 1829 udgjorde efter Middeltaal:

	fra Christiansund.	fra Molde.	fra Nælesund.
Fisk (tør og røget samt Klipfisk)	6222½ Skpd.	35 Skpd.	619½ Skpd.
Fisk, nedsaltet i Lønder, mest Sild	2123½ Ldr.	159 Ldr.	497 Ldr.
Rogn	2301½ —	624½ —	1298 —
Tran	1849 —	74½ —	203½ —

Hvad Huus: og Kunstmølden angaaer, da indstørker hin sig i Almindelighed til Tilvirking af Familiens og Ejendomfolk's Beklædning, samt til Forfærdigelse af Gaards: og Fiske:Redskaber; i enkelte Egne er man dog kommet noget videre, saaledes tilvirkes i Surendalen i Nordmørs, hvor Klinning fra gammel Lid har været almindelig, fremdeles en temmelig Deel Ekerred til Salg endog udenfor Amtet; der tilvirkes ogsaa noget Dreiel. I endel af Gryttens Præstegjeld i Romsdals Fogderie, fornemmelig i Gryttens og Kors Sogne, drives paa Tilvirking af Stoffer, Læpper, Dynevar m. v.,

tildeels til Salg. Især i Nordmørs og Romsdals Fogderier haves de fornødne simple Haanværkere — paa duelige Muurmestere nær — af Bygdens egne Folk; gode Liaer forarbeides paa flere Steder, og fra Surendalen assættes endel der forarbeidede Kufferter. Paa Jagte og Baadebyggerie drives paa flere Steder, blandt andre i Voldens Præstegjeld i Sondmøser. I Stangvigs Præstegjeld i Nordmøser udmarken en Bonde ved Navn Ole Sande sig som en duelig Skibsbymester. Her maae og nævnes Gaardmand Hans Pedersen Øveraas af Næsets Præstegjeld i Romsdalen som en duelig Mechanicus; for en af ham forsørget Saamaskine og for anden udvist Flid erholdt han i f. A. af Amtets Landhuusholdnings-Selskab et Sølvbøger i Præmie.

Over Industrie-Undtag i Amtet, de fleste af simpleste Slags, vedlægges Tabel No. 9. Af Brændevins-Brænderier ere kun 3de; de mange som ellers give sig af med Brændevisins-Brænden have ei egen Indretning dertil.

Enkelte drive paa Potasketilvirkning; i Året 1834 erholdt Ole Olsen Nordvig af Gryttens Præstegjeld, af det Kongelige Videnskabers Selskab i Chrondhjem, den udlovede første Præmie for Tilvirkning af denne Artikel. Det af Gaardmand Daniel Mjelva i samme Præstegjeld for nogle Aar siden paabegyndte Forsøg med Bi-Avl har ikke været uden Held. I forrige Aar skænkedet det Kongelige Selskab for Norges Vel Gaardmand Ole Lundenes i Nordalens Præstegjeld paa ny nogle Bikuber, da det var gaaet uheldigt med de første ham tilsendte.

Efter Tabellerne No. 6 og 7 udføres fremdeles Been, skjont i ubetydelige Quantiteter, til Udlænding; nogle Landmænd i Amtet have yttret at ville indrette Beenmøller for at Beengjodning ogsaa her kunde blive anvendt, men dertil er det endnu ikke kommet.

Den i ældre Tid indbringende Tangbrænding er i de senere Aar saa godt som ganske ophørt, da Tangafæ ei skal have været assætlig.

Det er fornemmelig i Surendals og Sundals Præstegjelde i Nordmøser at man giver sig af med Klæbersteensbrydning, som dog ei er af nogen Betydenhed.

Steenmos indsamles ei af Amtets egne Indbaanere, hvorimod nogen Indsamling her er skeet af Personer udenfor Amtet; efter Tabel No. 6 er i f. A. af denne Artikel udført omtrent 26 Skpd.

Især i Næsets Præstegjeld i Romsdalen, fornemmelig, i Egesdalen, indsamles i gode Aar til Assætning en ei ubetydelig Deel Hasselnødder.

I nogle Egne drives Skytterie og Fuglefangst, som dog ei er af nogen Betydenhed.

Antallet af de Personer som efter Kongelig naadigst Bevilling drive Handel i Landdistricterne i Amtet, udgjør:

i Nordmørs Fogderie	3
: Romsdals —	3
: Sondmørs —	17
tilsammen	23

af hvilke de fleste tillige have Bevilling paa at holde Gjæstgiverie.

Blot Gjæstgivere efter meddeelt Kongelig naadigst Bevilling ere kun 10, nemlig:

i Nordmørs Fogderie	6
: Romsdals —	2
: Søndmørs —	2
tilsammen	10

Forsatningen blandt Almuen i Amtets Landdistricter maa, uagter enkelte indtrusne mislige Åar og i nogle Egne mindre heidige Fjæsterier, ansees, formedelst Almuens Straæsomhed, Raæsomhed og Tarvelighed saavel i Klædedragt som i Levemaade, i Almindelighed at være taalelig god med Undtagelse af et enkelt Præstegjeld, eller rettere en Deel af samme, hvor den herstende Handelsaand bringer ikke Haal til at forsomme Jordbruget, og hvor der sættes mindre Præis paa Tarvelighed. Dersom man med Maade benyttede Friheden til at brænde Brændevin, hvilket i adskillige Egne af Amtet beflageligen ikke er tilfældet, vilde Forsatningen der være bedre end den er.

I de sidsthenrundne 6 Åar have samtlige Præstegjelde i Amtets Landdistricter, med Undtagelse af Hårams Præstegjeld i Søndmørs, som er gaaet ganske frie, været i større og mindre Grad hjemmøgte af Omgangssygdomme, hvilket betydeligen har forsøgt Amtscommunens Udgivter. Præsteskabet, som velvilligen har meddeelt mig forskellige Oplysninger til Afbenyttelse ved denne Beretnings Udfærdigelse, har opgivet, at Omgangssygdommene have været følgende:

Nervefeber, der var den almindeligste,

Bornekopper, fornemmelig i de sidste 2 à 3 Åar, der i nogle Præstegjelde have bortrykket endel Personer, især Born. I flere Districter har det dog været modificerede Bornekopper (Variolider).

Mæsslinger,

Righoste,

Strubehoste, dog kun i enkelte Præstegjelde.

Mortaliteten har dog i det Hele taget ei været stor, som den medfølgende Tabel No. 10 (der dog ei har funnet erholdes ganske fuldstændig) udviser.

Overfløddet af Fødte bliver omtrent 4000.

De Dødsdøtes Amtal har udgjort 456, som vel maa ansees stort.

I Amtets Landdistricter ere ansatte 42 Gjordemodre, af hvilke de 37 ere oploært ved Fødselsstiftelsen i Christiania.

Antallet af Selvmordere beløber, efter den ommeldte Tabel, beflageligen til 19 Personer.

De Vaccineredes Amtal har beløbet:

i 1830 til	1545 Personer,
: 1831 :	2313 —
: 1832 :	1686 —
: 1833 :	1643 —
: 1834 :	1982 —
: 1835 :	1650 —

gjør i Gjennemsnit 1803 Personer aarlig. God Vaccineermaterie har været meget vanskelig at bekomme.

Hvad den frygtelige Radesyge angaaer, da mædes fra samtlige Districter, hvor denne Sygdom hidtil har yttret sig, at den er i Aftagende eller dog ikke i Tiltagende, med Undtagelse af Stangøigs, Edsøs, Harams og Voldens Præstegjelde, hvor Sygdommen opgives at tiltage.

Ræknes Hospital ved Molde er tillige en Helsbredselsanstalt især for Radesyge. Da det ikke blot maae interessere Romsdals Amt, men hele Niget, at denne Sygdom bliver, saaledes som efterhaanden er skeet i de fleste andre Lande i Europa, udryddet, tor det haabes, at Omkostningerne til Opnaaelsen af dette for Almeneheden vigtige Niemed vorde bevisgede idet mindste for en Deel udredede af Statskassen, hvorom Indstilling herfra i sin Lid tildeels er gjort og deels senere vil blive afgivet. I be-meldte Hospitals Pleie: eller Incurabel-Anstalt ere for Liden over 30 Radesyge, der ere erklarede for ulegelige.

Belsbet af de Amtets Landdistricter i sidste Sexennium paalignede Delinqvent: og andre ubestemte Udgivter, med førstilt Opgave af Hovedveivæsens Omkostninger, oplyser Label No. 11; i Gjennemsnit have Udgivterne i dette Tidrum aarlig udgjort:

Delinqvent: og andre uvisse Udgivter	8089 Spd. 80 §.
Hovedveivæsens Omkostninger	3111 — 115 :
<hr/>	
	11201 Spd. 75 §.

Dg desuden Andeel af de Stiftet paalignede Omkostninger, i Gjennemsnit:

for Nordmørs og Romsdals Fogderier, tilhørende Throndhjems Stift .	1344 Spd. 94 §.
for Søndmørs Fogderie, tilhørende Bergens Stift	265 — 93 :

Efterat de bekosteligste Hovedveivæsens Arbeider nu for storstedelen ere udførte, ville Veivæsens: Udgivterne efterhaanden betydelig blive formindskede.

Hvad der desuden førstilt er blevet paalignet:

Fogderierne, i Omkostninger for Urresthusenes Vedligeholdelse, enkelte Thinglage i Bygdeveivæsens: Udgivter, Præstegjeldene i Skole: og Fattigstat m. v.
vilde blive for vidtfløjtigt her at anføre.

Om hvori samtlige paalignede Omkostninger bestaae, underrettes Almuen ved trykte Fortegnelser, der opslaaes paa Thingstederne. For Hovedveivæsens Omkostninger udførdiges desuden trykt Regnskab.

Som noget der har væsentlig Indflydelse paa Almuens øconomiske Forfatning bemærkes her, at i Venje Sogn, Edse, Qværnæs, Grytten, Borgens, Strands og Jørringsfjords Præstegjelde, samt i Bolsøe Præstegjeld, med Undtagelse af den Deel af samme, som nærmest omgiver Molde, berettes Lang til overdreven Nydelse af Brændevin, forsaavidt det har fundet Sted, at være i Aftagende, hvorimod samme i de fleste andre Districter i Amtet antages at være tiltaget.

Da det i de senere Tider er en Gjeldenhed at erføre, at nogen, visnok ofte af Mangel paa Evne, stjænker noget til offentligt Brug, turde det maa ske ei være upassende her at anføre, førend jeg for-lader Landdistricterne, at i Venje Sogn i Nordmørs, Annex til Henvne Præstegjeld, har Bonden Anders

Nolfsen Hovde ved Gavebrev stjænket til Henvne Fattigkasse 400 Spd., hvoraf de halve Renter aarlig skulde anvendes som Understøttelse for Venje Sogns Fattige, og den anden halve Deel af Renterne benyttes til hele Præstegjeldets Vel. Ligeledes har Proprietair Carlsen af samme Sogn stjænket 170 Spd. til Sognets Kirkes indvendige Maling og Udsiring.

B. Kjøbstæderne og Ladestedet i Amtet vedkommende.

Christiansund. Da Handel med Fiskevarer udgør Stedets vigtigste Næring, og Fiskeriet i de sidste 6 Aar for det meste har været nogenlunde godt, har Handelen været i Tiltagende ved Udstibning især af Klipfisk til Stederne ved Middelhavet. Til Frankrig er udført en ei ubetydelig Deel Rogn. Silden er udført fornemmelig til Christiania, men og endel til udenrigske Steder, samt Tran til Holland og Hamburg.

Til Skade for Stedets Skibsrhedere og Sæfolk er Udstibningen tildeels sket med fremmede Skibe, der ere ankomne for at afhente Fiskevarer.

Trelasthandelen har, som ikke svarende Regning, i de sidste 6 Aar betydelig aftaget, dog har man, som ovenfor bemærket, i den sidste Tid begyndt at afflybe, som givende mere Fordeel, Planker og Bord af større Længde til andre Markeder end de første og skorste.

Byen er saaledes ogsaa tiltaget noget i Folkemængde; ved sidste Tælling befandtes Folketallet at udgjøre 2347
ved Folketællingen 1825 var den . . 2121 altsaa Overstud 226.

Endeel af Indbaanterne driebe Jordbrug paa Byens Grund, og holde, efter Opgave ved sidste Folketælling, 13 Hesse, 245 Stortqvæg, 118 Haar og 66 Sviin. Af Korn saaes saa ubetydeligt, at det ei kan komme i Betragtning.

Communicationen mellem Indbaanterne paa de Øer, hvorpaa Christiansund er anlagt, er Tid efter anden blevet letter og vedbliver atlettes ved tildeels bekostelige Veianlæg.

Tabel No. 12 giver Forklaring om Stedets Commune-Udgivter i de sidste 6 Aar; i Gjennemsnit udgjør det aarlige Beløb 3025 Spd. 18 f. Formedelst adskillige extraordinaire Udgivter, hvoriblandt for nogle beneficierede Sager, blev Byestatten styrre i 1835 end de foregaaende Aar.

Byen har ingen Gjeld.

Molde. Handel med Fiskevarer, der skulde opretholde Stedet, er fremdeles her af siden Betydenhed; Sildefiskeriet er mislykket; vel har Torsfiskeriet paa Romsdals Kyster ikke været ganzte slet, i et enkelt Aar endog godt; i Sondmusers Fogderie, især i Søndre Sondmuser, har Baarsildfiskeriet til forskellige Tider været særdeles godt; paa flere Steder i Sondmuser er Sommersildfiskeriet ogsaa gaaet godt til, men der paasaaes, at Molde, tildeels formedelst Stedets Beliggenhed, ei kan concurrere med Christiansund og Aalesund, og desuden Bergen i Handelen med Fiskevarer. I de sidste 6 Aar har dog Molde udstibet noget mere Fisk og Sild end i de foregaaende 5 Aar, men derimod mindre af Rogn og Tran.

Trelasthandelen er og maae til enhver Tid, formedelst Skovenes Ubetydelighed, blive ringe fra Molde.

Uagtet en Middelskole er blevet oprettet paa Stedet, og kom i Virksomhed Aaret 1832, befandtes dog Folketallet, som i 1825 besto til 750, ved sidste Tælling kun at udgjøre 773.

I Henseende til Jordbrugssdrivten er ved sidste Folketælling forklaret, at Udsæden bestaaer i 1 Lunde Rug, 4½ Lunde Byg, 28 Londer Havre, og 30 Londer Poteter, og at der af Kreature holdes 6 Heste, 49 Stortqøeg, 102 Faar og 7 Svin. Den største Deel af denne Udsæd og Kreaturhold vedkommer Eierne af Moldegaard og Ræknæs, forsaavide disse Gaardes Marker høre til Byens Grund.

Label over Byens Commune-Udgifter i de sidstforløbne 6 Aar vedlægges under No. 13; det aarslige Beløb udgør i Middessum 872 Spd. 55 f. Den for 1835 lignede Byenskat tilstrækker ikke, da der ere forefaalne endel extraordinaire Omkostninger i Justitsager m. v. Communen, der i sin Tid tegnede et Bidrag af 2000 Spd., mod successiv Betaling, til Oprettelse af en Middelskole paa Stedet, har hidtil kun derpaa betalt 160 Spd. I anden Gjeld vides ei Byen at staae.

Fremad gaaer det fremdeles med det for Handel heldigt, ligesom Christiansund, beliggende Nale-sund, om end Fremstridene ei synes saa meget mærkelige.

Hvorledes Antallet af Indbaanere i Nalesund, der i 1830 udgjorde omtrent 380, siden er forsget, derom m. m. er Forklaring udebleven.

Særskilte Commune-Udgifter har Nalesund ei til denne Tid havt.

I de ommelde Kjøbstæder og Ladested er Huussiden god, men Kunstsiden ganske ringe.

Foruden de Forklaringer, som de ovenansorte Tabeller No. 8—8 incl. samt No. 14, 16, 17 og 18 give om Kjøbstadernes Mæring, vedlægges her til videre Oplysning derom følgende Tabeller:

Label No. 14 over det nuværende Antal af næringssdrivende Borgere i Christiansund og Molde, hvilket omtrent er det samme som i 1829. For Nalesund mangler Forklaring herom.

Label No. 15 over Handelsfartsiernes Antal og Drægtighed ved Udgangen af Aaret 1835, nemlig:

i Christiansunds Tolddistrict 76 paa 1375 Commercelæster.

i Molde	—	7	—	148	—
---------	---	---	---	-----	---

i Nalesunds	—	:	—	:	—
-------------	---	---	---	---	---

deraf ere hjemmehørende:

i Christiansund	68	drægtige	1308	Commercelæster.
-----------------	----	----------	------	-----------------

i Molde	7,	—	148	—
---------	----	---	-----	---

i Nalesund	:	—	:	—
------------	---	---	---	---

Tabellerne No. 16, 17 og 18 over de ved Toldstederne i Amtet fra og til udenrigste Steder i Aarene 1830—1835 expederede norske og fremmede Fartsier.

I Gjennemsnit ere expederede:

ved Christiansunds Toldsted:

indepederede fra Udlændet:

norske Fartsier	38	paa	1278	Commercelæster.
-----------------	----	-----	------	-----------------

fremmede	15	—	570	—
----------	----	---	-----	---

udexpederede til Udlændet:

norske Fartsier 40 paa 1361 Commerceløster,	
fremmede — 16 — 570	—
56 — 1931	

ved Molde Toldsted:

inexpederede fra Udlændet:

norske Fartsier 3 paa 83 Commerceløster,	
fremmede — 16 — 353	—
19 — 436	

udexpederede til Udlændet:

norske Fartsier 5 paa 192 Commerceløster,	
fremmede — 16 — 361	—
21 — 553	

ved Næsunds Toldsted:

inexpederede fra Udlændet:

norske Fartsier 10 paa 282 Commerceløster,	
fremmede — 2 — 49	—
12 — 331	

udexpederede til Udlændet:

norske Fartsier 10 paa 316 Commerceløster,	
fremmede — 1 — 22	—
11 — 338	

Label No. 19 over i Amts Rådssæder og Ladested i Nærene 1830 — 1835 byggede Fartsier over Ide Læsters Drægtighed.

Belsbet af Toldintraderne i de sidste 6 Åar ved Christiansunds og Molde Toldsteder, og for 1830 — 1834 fra Næsunds Toldsted (for 1835 mangler Forklaring), er af Toldkammerne opgivet saaledes som vedlagde Tabeller No. 20, 21 og 22 udvise.

Tolden har i Gjennemsnit udgjort:

	Solv.	Sedler.
	Indførselfstold.	Udførselfstold.
ved Christiansunds Toldsted	12211 Sp. 21 ƒ.	4602 Sp. 77 ƒ.
— Moldes —	2067 — 37 :	406 — 103 :
— Næsunds — for 1830 — 1834, . . .	2143 — 22 :	368 — 21 :

Tabellen over Industrie-Anlæg i Rådssæderne og i Ladestedet bliver kort; den vedlægges her med No. 23.

Angaaende hvad der i de sidstforløbne 6 Åar i en eller anden Henseende er foretaget, som kan have Indflydelse paa Amtsdistrictets Vel, bliver her kun at anføre Følgende:

Oprettelsen af en Middelskole i Molde; en Skole i Valesund, som ved Hjælp af den naadigst bevilgede Understøttelse forhaabes snart at komme i Virksomhed, samt den paatenkte Forbedring med Borger-skolen i Christiansund er forhen nævnt.

Sognepræsten til Molde og Bolsse, Probst Deinboll, har siden hans Unkomst hertil i Efteraaret 1832 uden Godtgjørelse givet Disciplene i Middelskolens nederste Klasse Undervisning i Religion.

Lælforn var det ei almindeligt i Romsdals Amt, at Almuesmanden var skrivkyndig; ei faa af den Ungdom, som i den senere Tid ere udgaaede af Almueskolerne efter sammes forbedrede Indretning ifolge Loven af 14de Juli 1827, skrive en god Haand. I endeeel Aar udlovede det romsdalske praktiske Land-huusholdnings-Selskab Præmie for den Skoleholder, som meest udmerkede sig ved at give Skolebørnene Undervisning i Skrivning; Amtets Landhuusholdnings-Selskab har siden overtaget Udførelsen af denne Præmie. I Aaret 1832 belønnede huint Selskab en Skoleholder af Vedse Præstegjeld, og i Aarene 1832, 1833 og 1834 det andet Selskab 3de Skoleholdere, den ene af Harams, de 2de Andre af Ør-stougs Præstegjeld, for udviist Glid i ovenmeldte Henseende, hver med et Sslibbæger, eller med Bøger af Bægerets Værdie efter eget Valg.

At Almuen i adskillige Egne i Amtet ønsker at undervises ved gode Bøgers Læsning, godtgjøres derved, at der nu ere 18 Almue-Bogsamlinger; Medlemmerne af Læseselskaberne have overdraget til Mænd, til hvem de havde tillid, at vælge Bøgerne. Der ere desuden 3de Bogsamlinger, bestemte til Udlaan til Almuen.

Af Selskaber, som Underafdelinger af Amtets Landhuusholdnings-Selskab og af det Rgl. Selskab for Norges Vel, ere fun:

- 1 Byeselskab, nemlig Selskabet for Christiansunds Byes Vel, og
- 8 Sogneselskaber i Landdistricterne.

I August 1832 har Deres Kongelige Majestæts naadigst meddeelt Lensmand Aarslot Bevilling til paa sin Gaard Egseth i Sondmers Fogderie indtil videre at drive et Bogtrykkeri; ved et Ugeblad for Landmanden "Landboe-Avisen" kaldet, siger Aarslot at udbrede almoeenhyttige Kundskaber.

I Christiansund er i Aaret 1835 oprettet en Sparebank, efterat den for samme forfattede Plan under næsforegaaende 4de October naadigst var approberet.

De ifolge Deres Kongelige Majestæts naadigste Resolution af 25de Juli 1828 anlagte nye Hovedveie i Sondmers Fogderie, af hvilke den ene og længste gaaer til Valesund, ventes om 1 a 2 Aar at blive i passabel Stand.

Den efter naadigst Resolution af 29de Mai 1829 anlagte Hovedvei i Ulfssteens Thinglag, ligeledes i Sondmer, som en Fortsættelse af Hovedveien over Hareidet, er i sin Tid blevet færdig. Nogle af de mange af Almuen i de forskellige Thinglage i Amtet i Aaret 1827 vedtagne nye Bygdeveie ere blevne fuldførte, og med de øvrige avanceres efterhaanden fremad.

I Aaret 1832 afgik, med den Rgl. norske Regjerings Finants-, Handels- og Told-Departements Samtykke, 2de Bønderdrenge fra dette Amt som Elever ved Ugerdyrkning-Seminariet paa Semb Gaard i Jarlsberg, og kom det følgende Aar forsynede med Testimonier tilbage. Lidligere have flere Subjekter herfra haft Adgang til det ommeldte Seminarium.

Romsdals Amts Landhusholdnings-Selskabs Administration bevirkede i Aaret 1832, at et Subject herfra, med aarlig Understøttelse af det Rgl. Selskab for Norges Wel, blev optaget i Christiania til Oplærelse i Gartneriet, hvor Personens Underviisning endnu ikke er fuldendt.

I Aaret 1834 forlangte den Rgl. norske Regjerings Finants-, Handels- og Told-Departement Be- tænkning fra Amtmændene, om hvilke Forbedringer og Udvidelser Postvæsenet antages, især i Amtets di- strictet, at tiltrænge, for at de i de forskjellige Egne af Riget fornødne Forbedringer ved Postindretnin- gen paa een Gang kunde blive tagne i Overveielse.

Forslaget herfra gik, blandt andet, ud paa at erholde, med særliges Hensyn til Handelsretelsen i Christiansund, Post 2de Gange om Ugen fra Christiania over Læssøe og Romsdalen til Amtets Kjøb- stæder, og ligeledes tilbage, samt at Posten fra Christiania til Aalesund, der nu besordres over Molde, maatte gaae directe mellem Postaabenstedet Veblungsnesset i Romsdalen og Aalesund.

Disse foreslaaede Forbedringer med Postindretningen i dette Amt forhaabes iværksatte, saasnat det findes gjørligt, hvilket maa, forsaa vidt den dobbelte ugentlige Postgang angaaer, være især de virk- somme Handlende i Christiansund af særliges megen Vigtighed; en forbedret Postindretning til Ale- sund maae ogsaa bidrage til dette Steds Opkomst; Haabet synes saameget mere grundet, som den medfølgende Label No. 24 viser, at Postintraerne i Christiansund have i de sidste 6 Aar i Gjennem- snit udgjort omtrent 1900 Spd.; i de 2de sidste Aar have de været over 2000 Spd.; der vil vel ogsaa under Afgjørelsen af den ovenmelde Sag blive taget Hensyn til, at Toldintraerne i Christiansund, som ovenfor forklaret, indbringe Statskassen en ei ubetydelig Sum. Post- og Toldintraerne i Aalesund ere vel ei af nogen Betydenhed, som ei heller endnu kunde ventes, men de maae antages esterhaanden at ville stige.

Møisomhed den 25de Januar 1836.

Underdanigst
S. M. R o h g.

No. 1.

F o r t e g n e l s e

over udførte Udstiftningsforretninger, og over Antallet af saabanne, som de Lodhavende selv have besørget udførte,
og som ere thinglæste.

	1830.		1831.		1832.		1833.		1834.		1835.		
	Udstift- ningsfor- retninger ved Rettens Middel.	Thinglæste Udstift- ningsfor- retninger, udførte af Rettens Middel.											
Nordmør . . .	:	4	1	11	:	20	:	12	1	5	:	22	
Romsdal . . .	:	:	:	:	:	:	:	:	:	1	6		
Nordre Sondmør .	2	2	4	6	4	5	8	5	7	2	4	13	
Søndre Sondmør .	1	1	1	2	1	1	:	3	:	3	:	:	
	3	7	6	19	5	26	8	20	8	10	5	41	

Anmerkning: Fortegnelse for 1835 fra Sørenstriveren i Søndre Sondmør mangler.

Før Romsdals Sørenstriverie er Opgave undereet for 1830 — 1834.

Efter denne Fortegnelse udgjør Antallet:

af de af Sørenstriver og Laugret udførte Udstiftningsforretninger i 1830 — 1835 til sammen	35
hvor til kommer de af Sørenstriveren i Romsdalen undereet for 1830 — 1834 opgivne	338
af thinglæste Udstiftningsforretninger, som de Lodhavende selv have besørgt udførte i bemeldte 6 Aar .	123
hertil de for Romsdalen undereet for 1830 — 1834 opgivne	15 138

No. 2.

T a b e l

over Kornavling og Kornkjøb i Romsdals Amt i et Middelaar efter den derover af Amtmanden i Aaret 1782 til Rentekammeret udfærdigede ungesærlige Beregning.

	Avles.			Kjøbes.
	Bryg. Lønder.	Havre. Lønder.	Bilsam. Lønder.	
Sondmærs Fogderie:				
I Ulfsteens Skibred og deri beliggende Præstegjeld	1050	3100	4150	1000
: Nærse	1100	3300	4400	900
: Vandelven	100	4400	4500	900
: Røvde	600	2680	3260	700
: Bolden	2000	4300	6300	2000
: Ørsten	1200	3440	4640	1000
: Jerringfjorden	800	2900	3700	800
: Valde	2060	4300	6360	2000
: Dahle	2000	4400	6400	2000
: Sundelven	400	1720	2120	1000
: Batne	890	4000	4890	1100
: Grytten	1020	3000	4020	1000
: Borgens	1500	4000	5500	2000
	14720	45520	60240	16400
Under Bygget er og regnet Blandkornet. Rug og Erter saaes ikke her i Fogderiet af nogen Betydenhed. Af det Korn som aarlig kjøbes, er omtrent $\frac{1}{6}$ Rug, $\frac{1}{4}$ Byg og det øvrige Havre. Omtrent 2000 Lønder kjøbes i Throndhjem, det øvrige i Bergen.				
Romsdals Fogderie:				
I Boe Præstegjeld	100	2000	2100	1500
: Agerse	370	4880	5250	1000
: Bolsse	100	3000	3100	1400
: Næsset	50	3500	3550	500
: Grytten	500	6500	7000	1000
: Vedse	600	7000	7600	1500
	1720	20890	28600	6900
Under Bygget er henregnet Blandkorn. Erter saaes i dette Fogderie aldeles ikke, men af Rug noget lidet, som dog kan her ikke komme i Betragtning. De Steder, hvorfra dette Fogderies Almue kjøber og henter dens aarlig behøvende Kornvarer, ere deels Christiansund, deels Molde.				
Proportionen af det behøvende Korn bliver her næsten den samme, som ved Sondmærs Fogderie anført er.				
Nordmærs Fogderie:				
I Sundals Præstegjeld	800	3200	4000	200
: Tingvold	:	5500	5500	1200
: Qværnes	:	8000	8000	2000
: Edse	:	2600	2600	2000
Lateris	800	19300	20100	5400

		Avles.	Røjsbes.		
		Bryg. Zonder.	Havre. Zonder.	Tilsam. Zonder.	Zonder.
	Transport . . .				
i Dure		800	19300	20100	5400
: Stangvig		100	5000	5100	1600
: Surendalen		200	4800	5000	2500
		4000	8000	12000	2000
		5100	37100	42200	11500
	Aletsaa i hele Amtet . . .	21540	109500	131040	34800

Under Bygget er og Blandkornet beregnet. Af Erter saaes ikke noget, et heller Rug af nogen Betydenhed. Af det aarlig behøvende Korn eksber dette Fogderies Indbyggere deels i Christiansund, deels i Throndhjem & Rug, & Byg. Resten Havre.

No. 3.

T a b e l

over Indførselen af Kornvarer, Erter og Fedevarer ved Christiansunds Toldsted.

	1830.		1831.		1832.		1833.		1834.		1835.	
	Xdr.	Gtp.										
a. Kornvarer.												
Voghvede	23.	4.	:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Voghvedegryn . . .	:	:	:	:	:	:	13.	:	:	:	:	:
Byg	2720.	6.	3039.	2.	1912.	4.	3114.	2.	4092.	7.	5035.	4.
Byggryn	49.	4.	47.	6.	19.	4.	119.	6.	200.	5.	157.	:
Bygmeel	:	:	7.	4.	:	:	:	:	35.	5.	53.	3.
Havre	:	:	47.	:	200.	:	:	:	:	:	:	:
Havremæl	:	:	2.	:	60.	:	2.	3.	4.	:	:	:
Hvede	330.	:	78.	3.	67.	4.	35.	:	163.	4.	250.	0.
Hvedemeel	123.	4.	214.	4.	106.	:	98.	5.	104.	7.	116.	3.
Malt	2093.	4.	404.	4.	1710.	:	1517.	:	1010.	4.	1552.	4.
Rug	1213.	:	1822.	:	701.	4.	1773.	6.	771.	2.	2156.	6.
Rugmeel	58.	4.	93.	:	:	:	58.	5.	15.	2.	:	:
Tilsammen Kornvarer	6612.	2.	5755.	7.	4777.	:	6732.	3.	6398.	4.	9322.	2.
b. Erter	Xdr.	Gtp.										
	100.	:	127.	:	26.	7.	47.	2.	10.	:	34.	4.
c. Fedevarer . . .	Gtpd.	gb.										
	1.	288.	:	10.	1.	248.	3.	292.	8.	58.	4.	100.

No. 4.

T a b e l

over Indførselen af Kornvarer, Erter og Fedevarer ved Molde Toldsted.

a. Kornvarer.	1830.		1831.		1832.		1833.		1834.		1835.	
	Xdr.	Gtp.										
Byg	:	:	:	:	397.	1.	1520.	7.	970.	7.	:	:
Bryggryn	:	:	:	:	:	:	44.	1.	63.	5.	:	:
Havre	:	:	:	:	171.	2.	:	:	:	:	:	:
Havremel	:	:	:	:	3.	2.	:	6.	:	:	:	:
Hvede	:	:	:	:	314.	3.	62.	7.	41.	7.	:	:
Hvedemeel	19.	6.	5.	7.	7.	3.	22.	6.	23.	:	17.	4.
Malt	:	:	:	:	237.	6.	445.	2.	395.	1.	:	:
Rug	:	:	533.	6.	:	:	214.	2.	159.	3.	:	:
Tilsammen Kornvarer	19.	6.	539.	5.	1131.	1.	2310.	7.	1653.	7.	17.	4.
b. Erter	Xdr.	Gtp.										
c. Fedevarer	Gtpd.	gb.										
	:	:	:	:	1.	30.	:	187.	3.	119.	:	206.

No. 5.

T a b e l

over Indførselen af Kornvarer, Erter og Fedevarer ved Halesunds Toldsted.

a. Kornvarer.	1830.		1831.		1832.		1833.		1834.	
	Xdr.	Gtp.								
1. indførte fra indenrigsle Steber:										
Boghvedegryn	:	:	:	:	1.	:	2.	:	1.	:
Byg	413.	4.	1141.	4.	1681.	:	1182.	:	493.	:
Bryggryn	5.	:	19.	:	9.	7.	7.	:	32.	6.
Havre	21.	:	28.	:	132.	:	878.	:	152.	:
Hvede	:	:	6.	:	:	:	8.	:	10.	:
Hvedemeel	8.	4.	:	3.	:	5.	4.	1.	3.	1.
Malt	280.	6.	330.	:	366.	4.	504.	4.	85.	4.
Rug	289.	6.	557.	:	634.	4.	460.	4.	285.	2.
Lateris	1018.	4.	2081.	7.	2825.	4.	3046.	1.	1062.	5.

	1830.		1831.		1832.		1833.		1834.	
	Aar.	Gtp.								
Transport										
2, indførte fra udenrigsse Steder.	1018.	4.	2081.	7.	2825.	4.	3046.	1.	1062.	5.
Byg	250.	:	460.	:	:	:	960.	2.	580.	4.
Bryggryn	4.	:	2.	:	5.	:	20.	:	18.	4.
Havre	:	:	:	:	833.	:	372.	:	105.	:
Hvede	:	:	12.	:	:	:	40.	:	6.	:
Hvedemeel	27.	2.	32.	3.	35.	5.	26.	1.	6.	6.
Malt.	24.	:	:	:	:	:	430.	2.	140.	2.
Rug	40.	:	:	:	269.	:	98.	:	108.	:
	345.	2.	506.	3.	1142.	5.	1946.	5.	965.	:
Tilsammen Kornvarer	1363.	6.	2588.	2.	3968.	1.	4992.	6.	2027.	5.
b. Erter.										
1, fra indenrigsse Steder . . .	25.	:	45.	4.	52.	:	25.	7.	20.	:
2, fra udenrigsse Steder . . .	14.	4.	7.	:	4.	2.	12.	:	19.	1.
Tilsammen	39.	4.	52.	4.	56.	2.	37.	7.	39.	1.
c. Fedevarer.										
Fra udenrigsse Steder	:	210.	1	66.	:	86.	:	133.	:	146.

No. 6.

T a b e l

over de forskjellige Udførselsartikler ved Christiansunds Soldsted i Narene 1830 — 1835.

	1830.	1831.	1832.	1833.	1834.	1835.
a. Tør og røget Fisk .	1408 Skpd. 88 Pd.	1175 Skpd. 65 Pd.	600 Skpd. 272 Pd.	797 Skpd. 166 Pd.	928 Skpd. 48 Pd.	1624 Skpd. 136 Pd.
b. Klipfisk	7119 : 308 :	8137 : 112 :	5499 : 260 :	10631 : 155 :	6195 : 124 :	13011 : 162 :
c. Fisk, nedsaltet i Ton- der, mest Sild .	2325½ Tdr.	6198½ Tdr.	3795 Tdr.	3509½ Tdr.	3460 Tdr.	4383½ Tdr.
d. Rogn	2223½ Tdr.	3677 Tdr.	1228½ Tdr.	4017½ Tdr.	4702½ Tdr.	5538½ Tdr.
e. Tran	1673 Tdr. 90 Pot.	1348 Tdr.	615 Tdr. 18 Pot.	2236 Tdr. 60 Pot.	1213 Tdr.	1814 Tdr. 60 Pot.
f. Tjære	265 Tdr.	294 Tdr.	673 Tdr.	372½ Tdr.	303½ Tdr.	271½ Tdr.
g. Trælast	962½ Læst.	799 Læster.	1073½ Læst.	897½ Læst.	902½ Læst.	595½ Læst.
h. Heste	8 Stfr.	:	:	:	22 Stfr.	:
i. Been	25 Skpd.	:	24 Skpd. 220 Pd.	24 Skpd. 72 Pd.	21 Skpd. 240 Pd.	32 Skpd. 196 Pd.
k. Horn	:	:	:	11 : 187 :	:	:
l. Skind, forskjellige Slags	100 Pd.	:	:	5 : 99 :	22 Pd.	2 Skpd. 41 Pd.
m. Steenmoos	:	:	:	:	1 Skpd. 114 Pd.	25 Skpd. 275 Pd.
n. gammelt Tougværk	:	:	:	8 Skpd. 78 Pd.	2 : 230 :	:
o. gamle Klude . . .	:	:	:	200 Pd.	:	:

Romsdals Amt.

No. 7.

T a b e l

over de forskjellige Udførselsartikler ved Molde Soldsted i Narene 1830 — 1835.

	1830.	1831.	1832.	1833.	1834.	1835.
a. Tørfisk	2 Skpd. 80 Pd.	45 Skpd. 180 Pd.	5 Skpd. 236 Pd.	4 Skpd. 88 Pd.	14 Skpd. 164 Pd.	:
b. Klipfisk	331 : 280 :	1 : 184 :	663 : 240 :	256 : 160 :	459 : 36 :	:
c. Fisk, nedsaltet i Ton- der, mest Sild .	115½ Tdr.	880½ Tdr.	:	356 Tdr.	½ Tdr.	108 Tdr.
d. Rogn	:	283½ :	217 Tdr.	228 Tdr.	3 Tdr.	621½ Tdr.
e. Tran	15½ Tdr.	118½ :	:	:	:	:
f. Tjære	329 :	:	4 Tdr.	:	:	:
g. Trælast	289½ Læst.	55½ Læst.	108½ Læst.	208 Læster.	212 Læster.	122 Læster.
h. Hummer	156016 Stfr.	118903 Stfr.	6602 Stfr.	66703 Stfr.	109624 Stfr.	75773 Stfr.
i. Been	11½ Skpd.	:	:	:	:	:
k. Nødder	6 Tdr.	:	:	:	:	:

253

No. 8.

T a b e l

over de forskjellige Udførselsartikler ved Næsunds Toldsted i Nærene 1830—1834.

	1830.	1831.	1832.	1833.	1834.
a. Tørfist og Klipfist	2705 Øfpd. 272 pd.	1327 Øfpd. 124 pd.	1900 Øfpd. 166 pd.	1390 Øfpd. 88 pd.	160 Øfpd. 280 pd.
b. Saltet Sild	488 £d.	3523½ £d.	366 £d.	1050½ £d.	3287½ £d.
c. Rogn	1094 £d.	659 £d.	340½ £d.	297½ £d.	237 £d.
d. Tran	83 £d.	10 £d.	:	:	118 £d.
e. Trelast	23 Kvæst.	4½ Kvæst.	26½ Kvæst.	1½ Kvæst.	:
f. Butterkifind	2 Øfpd. 185 pd.	:	1 Øfpd. 308 pd.	:	7 Øfpd. 160 pd.

No. 9.

T a b e l

over Industrieanlæg i Romsdals Amts 3de Fogderier.

	Nordmørs Fogderie.	Romsdals Fogderie.	Søndmørs Fogderie.	Sammen.	U mærkning.
Brændevins-Brænderier	2	:	1	3	
Kalbbrænderier	2	:	,	2	
Kornmøller, omrent	833	647	1352	2832	Deraf ere 2826 opgivne at være smaae saakaldte Bækkeværne.
Saugbrug, —	112	36	33	181	
Stampemøller	14	18	12	44	
Huefabrik, hvoraf den ene med Farverie	:	4	1	5	
Hattesfabrik	:	1	,	1	
Legbrænderier	1	:	1	2	
Maltgjørerier	:	,	1	1	
Feldtberederier	:	1	,	1	
Tærsemaskiner	:	1	,	1	
	964	708	1401	3073	

No. 10.

T a b e l

over Fødte og Døde samt Dødfødte m. m. i Romsdals Amts Landdistrict, assattet efter de af Sognepræsterne afgivne Fortegnelser (for Året 1835 manglende saadanne for 9 Præstegjelde).

	Fødte.	Døde.	Dødfødte
I Året 1830	2053	1374	87
: — 1831	2018	1372	77
: — 1832	2007	1418	75
: — 1833	2012	1292	73
: — 1834	2160	1283	97
: — 1835	1348	875	60
Tilsammen	11598	7614	469

Antallet af Fødte udgør saaledes	11598
— af Døde	7614
altsaa Overskud af Fødte	3984
Til ovenstaende Antal af Dødfødte	469
Kommer endvidere som af en Sogneprest underteet opgivet for Årene 1830—1834	17
Tilsammen	486

A. Omkomne ved ulykkelige Hændelser:

i Året 1830	87 Personer.
: — 1831	78 —
: — 1832	50 —
: — 1833	32 —
: — 1834	54 —
: — 1835	32 —
Desuden som af 2de Sogneprester underteet opgivet for Årene 1830—1834	20 —
Tilsammen	353 Personer.

Deraf: druknede paa forskellige Maader . . . . . 283 Personer.
hvoriblandt 6 Børn.

slaget tilbøde ved at falde ned fra Klipper og andre høje	
Steder	15 —
ihjelfrosne	4 —
dræbte, dels af Sneefred, dels af nedfaldne Stene, Klippestykker og deslige	—
forbrændte tilbøde	15 —
overfjorte	2 —
dræbte ved Minering	1 —
dræbte af Lynild	1 —
Knust ved at falde under et Saughjul	2 —
død ved at vælte en Sledede over sig	1 —
et Barn qvælt af en Kat	1 —
et Barn død af en i Halsen faaet Oldenborre	1 —
2de Børn døde ved at falde i kogende Vand	1 —
fundet død i en Badstue	2 —
lagte ihjel af Forældrene	1 —
omkomne paa uangivne Maader	11 —
	353 Personer.

B. Personer, der have taget sig selv af Dage:

<i>i Karet</i>	<i>1830</i>	<i>3</i>	<i>Personer.</i>
—	<i>1831</i>	<i>1</i>	—
—	<i>1832</i>	<i>2</i>	—
—	<i>1833</i>	<i>6</i>	—
—	<i>1834</i>	<i>4</i>	—
—	<i>1835</i>	<i>3</i>	—

Deraf: hængte sig	5 Personer.
druknede sig	12 —
overskar Struben	1 —
stak sig ihjel	1 —

---

19 Personer.

No. 11.

Zabel

over de Romsdals Amt i Narene 1830 — 1835 paalignede: a, Delinqvent- og andre ubiße
Udgifter, bg b, Beivæsen's Omkostninger.

Desuden er blevet valget:

a. Nordmørs og Romsdals Fogderier Andel i Throndhjems Stifts Udgifter, fornemmelig til Søndre Throndhjems Amts eldre Bebyggelsen;

i Naret 1830	.	.	.	.	.	.	314	Spb.	94	;
— 1831	.	.	.	.	.	.	1967	—	66	:
— 1832	.	.	.	.	.	.	1967	—	66	:
— 1833	.	.	.	.	.	.	2506	—	43	:
— 1834	.	.	.	.	.	.	798	—	24	:
— 1835	.	.	.	.	.	.	514	—	30	:

hvoraf 576 Spd. 62 §. ere Delingventudgifter vedkommende Romsdals Amt.

b. Søndmørs Foederie Andel i Bergens Stifts Delingventudgifter:

i Naret 1830	.	.	.	.	.	.	.	411	S. pd.	18	6.		
— 1831	.	.	.	.	.	.	.	384	—	77	:		
— 1832	.	.	.	.	.	.	.	105	—	92	:		
— 1833	.	.	.	.	.	.	.	106	—	110	:		
— 1834	.	.	.	.	.	.	.	318	—	28	:		
— 1835	.	.	.	.	.	.	.	267	—	114	:		
										1594	S. pd.	79	6.

No. 12.

S a b e l

over de Christiansfunds Bye paalignede Commune-Udgivter for 1830—1835.

	For 1830.	
Skoletold	294 Spd. :	§.
Brugs; Huus- og Inqvarterings-Skat	1523 — 104 :	
Fattigskat	<u>945 — 72 :</u>	<u>2763 Spd. 56 §.</u>
	For 1831.	
Skoletold	294 Spd. :	§.
Brugs; Huus- og Inqvarterings-Skat	1303 — 12 :	
Fattigskat	<u>1057 — 56 :</u>	<u>2654 — 68 :</u>
	For 1832.	
Skoletold	294 Spd. :	§.
Brugs; Huus- og Inqvarterings-Skat	1312 — 30 :	
Fattigskat	<u>1115 — 88 :</u>	<u>2721 — 118 :</u>
	For 1833.	
Skoletold	294 Spd. :	§.
Brugs; Huus- og Inqvarterings-Skat	1330 — 12 :	
Fattigskat	<u>1203 — 68 :</u>	<u>2827 — 80 :</u>
	For 1834.	
Skoletold	314 Spd. :	§.
Byskat: paa Huus og Ejendom	678 Spd. 6 §.	
— Næring og Indkomst	<u>678 — 6 :</u>	<u>1356 — 12 :</u>
Fattigskat	<u>1355 — 76 :</u>	<u>3025 — 88 :</u>
	For 1835.	
Skoleskat	314 Spd. :	§.
Byskat: paa Huus og Ejendom	1255 Spd. 66 §.	
— Næring og Indkomst	<u>1255 — 66 :</u>	<u>2511 — 12 :</u>
Fattigskat	<u>1332 — 44 :</u>	<u>4157 — 56 :</u>
I Aaret 1833 er desuden paalignet Communen til Inventarium til et Sygehuus	<u>300 — :</u>	<u>:</u>

No. 13.

S a b e l

over de Molde Bye paalignede Commune-Udgivter for 1830—1835.

	For 1830.	
Skoleskat	64 Spd. :	
Byskat	380 — :	
Fattigskat	<u>130 — :</u>	<u>574 Spd. : §.</u>
	For 1831.	
Skoleskat: intet lignet.		
Byskat	500 Spd. :	
Fattigskat	<u>100 — :</u>	<u>600 — :</u>
	For 1832.	
Skoleskat, lignet underet med Skoleskatten for 1833, hvoraf udføres det Halve, med	77 Spd. 11 §.	
Byskat	600 — ::	
Fattigskat	<u>160 — ::</u>	<u>837 — 11 :</u>
	R F	

For 1833.

Skolekøf, lignet undereet med Skolekøffen for f. A., hvorfaf her udføres det Halve, med	77 Spd. 10 ½.
Vysskat	743 — 72 :
Fattigkøf	160 — :: 980 Spd. 82 ½.
For 1834.	
Skolekøf	64 Spd. : ½.
Vysskat	1080 — ::
Fattigkøf	125 — :: 1269 — ::
For 1835.	
Skolekøf	64 Spd. : ½.
Vysskat	750 — ::
Fattigkøf	160 — :: 974 — ::

No. 14.

E a b e l

over samtlige næringsdrivende Borgere i Kjøbstæderne Christiansund og Molde den 31te Decbr. 1835.

Christiansunds Kjøbstad.		Molde Kjøbstad.	
A. Handlende:		A. Handlende:	
Kjøbmænd	47	Kjøbmænd	23
Høstere	9	Høstere	7
Marketenterere, Værtshuusholdere og deslige	3	Marketenterere	:
	59	Indenlandshandlere	4
B. Haandværkere:		B. Haandværkere:	
Skomagere	14	Skomagere	10
Skrædere	5	Skrædere	3
Snedkere	6	Snedkere	2
Tommermænd	3	Tommermænd	:
Smede	4	Smede	2
Seilmagere	2	Seilmagere	:
Vodkere	4	Vodkere	:
Reebslagere	2	Reebslagere	:
Uhrmagere	3	Uhrmagere	:
Hattemagere	1	Hattemagere	1
Guldsmede	2	Guldsmede	1
Glarmestere	3	Glarmestere	1
Vagere	4	Vagere	4
Malere	1	Malere	1
Maurmestere	2	Maurmestere	:
Blikkenstagere	:	Blikkenstagere	:
Blokdreiere	1	Blokdreiere	:
Sadelmagere	:	Sadelmagere	1
Lateris	116	Lateris	26

Christiansunds Kjøbstad.		Molde Kjøbstad.	
Transport	116	Transport	60
C. Fabrikanter og Kunstmere:		C. Fabrikanter og Kunstmere:	
Tobaksfabrikanter	:	Tobaksfabrikanter	:
Bogtrykkere	1	Bogtrykkere	:
Instrumentmagere	1	Instrumentmagere	:
Bogbindere	1	Bogbindere	:
Farvere	1	Farvere	1
D. Skippere:		D. Skippere	7
Med Patent 25, hvoraf 4 paa Grund af Bewillinger have taget Kjøbmandsborger: slab og drive Handel.	35		Af disse ere 2 tillige Kjøb- mænd.
Jagteskippere	2		
Etsammen	37	Etsammen	68
	156		

No. 15.

S a b e l
 over de i Romsdals Amt værende Handelsfartsiers Antal og Drægtighed ved Udgangen af
 Året 1835.

	Antal.	Drægtighed i Commerce- læster
Christiansunds Tolddistrict	76	1375
Molde	7	148
Kalesunds		

No. 16.

260

Tabel

over de ved Christiansunds Koldsted fra og til udenrigste Steder expederede Fartsier i Xarene 1830—1835.

	Indexpederede Fartsier.						Udexpederede Fartsier.					
	Norske.		Fremmede.		I Alt.		Norske.		Fremmede.		I Alt.	
	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.
I Xaret 1830 ..	33	1127½	15	534	48	1661½	33	1140	19	638	52	1778
— 1831 ..	38	1425½	18	671½	56	2097	43	1547	20	699	63	2246
— 1832 ..	39	1402	10	418½	49	1820½	31	1107	12	461½	43	1568½
— 1833 ..	38	1195	17	582	55	1777	48	1518½	14	471	62	1989½
— 1834 ..	43	1381½	17	710½	60	2092	40	1233½	14	579	54	1812½
— 1835 ..	37	1135	15	503½	52	1638½	48	1617½	17	574	65	2191½

Romsholms Munt.

No. 17.

Tabel

over de ved Molde Koldsted fra og til udenrigste Steder expederede Fartsier i Xarene 1830—1835.

	Indexpederede Fartsier.						Udexpederede Fartsier					
	Norske.		Fremmede.		I Alt.		Norske.		Fremmede.		I Alt.	
	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.	An- tal.	Drægtighed i Com.-Easter.
I Xaret 1830 ..	4	129	14	398	18	527	8	284½	13	318½	21	603
— 1831 ..	3	53½	14	342	17	395½	5	117½	15	440	20	557½
— 1832 ..	2	60	9	177	11	237	5	176½	9	177	14	353½
— 1833 ..	2	65	17	360	19	425	6	249½	18	387½	24	637
— 1834 ..	2	62½	20	415	22	477½	4	152	20	415	24	567
— 1835 ..	4	128	22	427	26	555	5	175	22	427	27	602

No. 18.

Tabel

over de ved Halesunds Boldsted fra og til udenrigske Steder expederede Fartsier i Aarene 1830—1834.

Romsdalske Amt.

I Aaret	1830	Underpederede Fartsier.						Uderpederede Fartsier.					
		Norske.		Fremmede.		I Alt.		Norske.		Fremmede.		I Alt.	
		An- tal.	Draegtighed i Com. Ester.	An- tal.	Draegtighed i Com. Ester.	An- tal.	Draegtighed i Com. Ester.	An- tal.	Draegtighed i Com. Ester.	An- tal.	Draegtighed i Com. Ester.	An- tal.	Draegtighed i Com. Ester.
I	1830	11	309½	2	36	13	345½	12	400	1	18	13	418
:	— 1831	10	259	2	71	12	330	14	382	:	:	14	382
:	— 1832	5	130	1	23	6	153	6	185	1	23	7	208
:	— 1833	11	289	3	68	14	357	10	253½	1	23	11	276½
:	— 1834	13	423	3	46½	16	469½	10	358½	3	46½	13	405

No. 19.

T a b e l

over de i Christiansund, Molde og Aalesund byggede Fartøier, over 3 Commercelæsters Drægtighed, i Xarene 1830—1835.

a, i Christiansund:

				Antal.
1830.	Slup paa	.	24 Commercelæster	1 1
1831.	Xaben Jagt paa	.	9	1
	Slup	—	10	1
	Jagt	—	6	1
	Raaseils-Jagt	—	33	1
	do.	—	6½	1
			<u>64½</u>	5
1832.	Skonnert paa	.	35	1 1
1833.	Slup paa	.	22	1
	do.	—	24	1
	Skonnert paa	.	<u>27½</u>	1
			<u>73½</u>	3
1834.	Skonnert paa	.	<u>39½</u>	1 1
1835.	Slup paa	.	<u>22½</u>	1
	Skonnert paa	.	<u>27½</u>	1
	Brig	—	<u>52½</u>	1
	Skonnert paa	.	<u>32½</u>	1
			<u>135</u>	4
				<u>15 Fartøier.</u>

b, i Molde:

1834.	Luggert paa	.	4½ Commercelæst	1
	Slup	—	<u>16</u>	1
			<u>20½</u> Commercelæst.	2 Fartøier.

c, i Aalesund:

1833.	Skonnert paa	.	44 Commercelæster	1 1 Fartsi.
-------	--------------	---	-------------------	-------------

No. 20.

T a b e l

over Indførselfstolden og Udførselfstolden ved Christiansunds Toldsted i Xarene 1830 — 1835.

	Indførselfstold.		Udførselfstold.	
	Gpb.	£.	Gpb.	£.
I Xaret 1830	.	.	12859.	2.
— 1831	.	.	11357.	39.
— 1832	.	.	9573.	77.
— 1833	.	.	13451.	3.
— 1834	.	.	12574.	88.
— 1835	.	.	18451.	39.
			4519.	16.
			4849.	57.
			3534.	61.
			5104.	105.
			4103.	88.
			5504.	18.

No. 21.

T a b e l

over Indførselstolden og Udførselstolden ved Molde Toldsted i Xarene 1830—1835.

I Xaret	1830	Indførselstold.		Udførselstold.	
		Gpdt.	£.	Gpdt.	£.
—	1831	2199.	31½	640.	64
—	1832	1569.	26	378.	101
—	1833	1709.	15	248.	66½
—	1834	2385.	18	411.	76
—	1835	2156.	4	461.	31½
		2385.	10	300.	39

No. 22

T a b e l

over Indførselstolden og Udførselstolden ved Halesund Toldsted i Xarene 1830—1834.

I Xaret	1830	Indførselstold.		Udførselstold.	
		Gpdt.	£.	Gpdt.	£.
—	1831	1918.	14	497.	115
—	1832	2634.	27	419.	112
—	1833	914.	74	311.	96
—	1834	3303.	28	284.	16
		1945.	88	327.	5

No. 23.

T a b e l

over Industrie-Anlæg i Kjøbstæderne Christiansund og Molde, samt i Løsse- og Lædestedet Kålesund.

	Christiansund.	Molde.	Kålesund.	Ellsammen.
Brændevins-Vrænderier	:	2	1	3
Maltjørerie	:	:	1	1
Reberbaner	2	1	:	3
Kornmølle	:	1	:	1
Hollandsk Korn-Beirmølle	1	:	:	1
Saugmølle	:	1	:	1
Hueværerie med Farverie	:	1	:	1
	3	6	2	11

No. 24.

T a b e l

over Beløbet af Postintraderne ved Christiansunds, Molde og Kålesunds Postcontoarer i
efternævnte Åar.

	1830.		1831.		1832.		1833.		1834.		1835.	
	Gpd.	ƒ.	Gpd.	ƒ.	Gpd.	ƒ.	Gpd.	ƒ.	Gpd.	ƒ.	Gpd.	ƒ.
Molde Postcontoir	706.	5.	575.	74.	596.	33.	650.	101.	871.	45.	665.	:
Christiansunds —	1064.	23.	1874.	7.	1717.	19.	1978.	103.	2038.	105.	2027.	31.
Kålesunds —	714.	45.	821.	28.	807.	64.	888.	74.	829.	31.		
Ellsammen	2084.	73.	3270.	109.	3120.	116.	3518.	38.	3739.	61.		
